

Tárgytematika

EU alkotmányozás

LGB_NJ020_1

Tárgyfelelős neve: dr. Horváthy Balázs

Félév: 2011/12/2

Beszámolási forma: Beszámoló (háromfokozatú)

Tárgy heti óraszám: 0/0/0

Tárgy féléves óraszám: 6/0/0

OKTATÁS CÉLJA

Az EU alapszerződési háttérének fejlődése, reformjainak értékelése, különös tekintettel a 2002-2003 közötti alkotmányozási folyamatra, valamint a Lisszaboni Szerződés elfogadására

TANTÁRGY TARTALMA

A konzultációkon tárgyalt főbb témakörök:

1)Az Európai Unió jellege, közjogi-alkotmányjogi alapstruktúrája

2)Az alkotmányozási folyamat szükségszerűsége és dilemmái integrációelméleti szempontból

3)Az Európai Unió jövőjéről szóló vita és az alkotmányozás. A Konvent, mint sajátos eljárási forma. Az Alkotmányos Szerződés „megmentése”: A Lisszaboni Szerződés megalkotása, valamint ratifikációs problémái.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Zárthelyi dolgozat, **vagy** házi dolgozat (8 oldal)

Ajánlott házi dolgozati témakörök:

Megjegyzések:

A házi dolgozatban az alábbi témák közül egyet kell kb. 8 oldal terjedelemben összefoglalni. A témák mellett szereplő ajánlott irodalom csak tájékoztatásul szolgál, ezen túlmenően más források is felhasználhatók. Kifejezetten fel kell híjni azonban a figyelmet arra, hogy a dolgozat elkészítése is az **idézés szabályainak maradéktalan betartása mellett** történhet (és ez egyaránt alkalmazandó az internetes források vonatkozásában is!). **A korábbi félévek negatív tapasztalatai miatt szükséges hangsúlyozni, hogy internetről bemásolt, „összeollózott” szöveg nem fogadható el!**

A dolgozat megírásához általában szükséges lehet az **Európai Alkotmányt létrehozó szerződés (Asz)**, vagy a **„Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról” (LSz)** c. dokumentum, valamint a jelenleg hatályos alapszerződések (**EUSZ** és **EKSZ**) egyes vonatkozó cikkeinek az áttekintése is. E joganyagok az alábbi forrásokból ismerhetők meg.

Az **Asz** az Európai Unió Hivatalos Lapjának 2004. december 16-i [C310](#) . számában lett közzétéve, amely az Európai Unió honlapjáról letölthető az „Egyéb szerződések és jegyzőkönyvek” szakaszból:

<http://eur-lex.europa.eu/hu/treaties/index.htm>

Az **LSz** egységes szerkezetbe foglalt – ún. konszolidált – változata megjelent a Hivatalos Lap C 115.számában, és szintén elérhető az EU fent említett honlapján (html-, illetve pdf-formátumban).

Az alábbiakban a témajavaslatok között az **LSz-EUSz** az Európai Unióról szóló szerződés módosított és egységes szerkezetbe foglalt változatára utal, az **LSz-EUMS** pedig az Európai Unió Működéséről szóló szerződés egységes szerkezetű változatát jelenti. Minthogy a Lisszaboni Szerződés **2009. december 1-jén életbe lépett**, így a jelenleg hatályos alapszerződési háttért ez a szerződésanyag biztosítja.

Ajánlott témák és irodalom:

1) Az Európai Unió jellege államelméleti szempontból.

· **Bárd Petra**

Az elveszett alkotmány? - Az EU-alkotmánytervezet főbb jellegzetességei és alkotmányjogi összefüggései

*In:*Beszélő, ISSN 0865-4093,
2005. (10. évf.), 6-7. sz., 65. p.

· **Csöndes Mónika - Kecskés László**

Aláírták a Lisszaboni Szerződést

*In:*Európai jog, 2008. (8. évf.) 1. sz. 3-14. old.

· **Balogh-Békesi Nóra**

"Közös európai alkotmányjog" vagy szuverenitás-transzver esetről-esetre

Jogtudományi közlöny, 2008. (63. évf.) 6. sz. 310-315. old.

· **Vesterdorf, Bo**

Alkotmánybíróságot az Európai Uniónak?

Európai jog, 2007. (7. évf.) 4. sz. 29-33. old.

2) Az alkotmányszerződés, a Lisszaboni Szerződés és a magyar alkotmány

· **133/2004. (XII. 23.) OGY határozat** az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés megerősítéséről + a parlamenti vita anyaga (www.mkogy.hu)

· **A 2007. évi CLXVIII. törvény** vitájának anyaga (indokolás+bizottsági javaslatok, letölthető az www.mkogy.hu -ról, az iromány száma: T/4678)

· **Czuczai Jenő**

Az EU új „Alkotmányi Szerződésének” hatása a magyar alkotmányfejlődésre

In: Európai jog, ISSN 1587-2769
2005. (5. évf.) 3. sz. 3-16. old.

· **Chronowski Nóra**

Európai alkotmányra szóló felhatalmazás

In: Európai tükrő, ISSN 1416-6151,
2005. (10. évf.), 5. sz., 60-75. p.

· **Babus Endre**

Alkotmánymódosítás a lisszaboni szerződés miatt: lex kacifánt

In: HVG, 2008. (30. évf.) 1.(1493.) sz. 15-16. old.

(letölthető a hvg.hu-ról)

3) Az „Európa örökségével” kapcsolatos viták az alkotmányszerződés kidolgozásakor

· ASz + LSz-EUSz preambuluma

· **Benke József**

Glossza az EU Alkotmányos Szerződésének "dekrisztianizált" preambulumához

In: Európai jog, ISSN 1587-2769
2005. (5. évf.) 1. sz. 39-46. old.

· **Isten az EU alkotmányában: Preambulum**

In: HVG, ISSN 1217-9647
2003. (25. évf.) 26.(1257.) sz. 75. old.

· **Király Miklós**

Európa keresztény gyökerei és az alkotmányos szerződés

Iustum, Aequum, Salutare, 2006. (2. évf.) 3-4. sz. 67-72. old.

4) Az alkotmányszereződés, a Lisszaboni Szerződés és az emberi jogok

- ASz I-9. – I-10. cikkek, ASz II. rész
- LSz-EUSz 2. cikk; 3. cikk (5) bekezdés; 6. cikk
- LSz-hez csatolt 8. Jegyzőkönyv az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben az uniónak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez történő csatlakozásáról
- LSz-hez csatolt 1. Nyilatkozat az Európai Unió Alapjogi Chartájáról

· **Lékó Zoltán**

Emberi jogok az Európai Alkotmányban

[In:](#) Európai tükrök, ISSN 1416-6151
2005. (X. évf.) 4. sz. 8-34. old.

· **Horváthy Balázs**

Európai alkotmányozás és alapjogvédelem

[In:](#) Egresi Katalin (szerk.): Fiatal Oktatók Tanulmányai. 2. kötet. (Universitas-Győr Kht., Győr, 2004.
2004. 2. sz. 65-111. old.

5) Az EU Alapjogi Chartája és a tagállamok jogrendszerének kölcsönhatása

- LSz-hez csatolt 1. Nyilatkozat az Európai Unió Alapjogi Chartájáról

· **Molnár Tamás**

Az európai jogfejlődés hatása a magyar alkotmányfejlődésre az emberi jogok területén

[In:](#) Acta Humana : emberi jogi közlemények, ISSN 0866-6628,
2005. (16. évf.), 2. sz., [57]-63. p.

· **Harmathy Attila**

Az Európai Unió Alapjogi Chartája és a nemzeti jogalkalmazás

Állam és jogtudomány, 2009. (50. évf.) 3. sz. 273-291. old.

· **Szalayné Sándor Erzsébet**

Új távlatok az európai alapjogvédelemben

Közjogi szemle, 2010. (3. évf.) 3. sz. 33-40. old.

· **Vincze Attila**

A cseh alkotmánybíróság Lisszabon II. határozata

Jogtudományi közlöny, 2010. (65. évf.) 11. sz. 549-559. old.

· **Vincze Attila**

A cseh Alkotmánybíróság határozata a Lisszaboni Szerződésről

Európai jog, 2009. (9. évf.) 4. sz. 3-10. old

6) A kisebbségi jogok és európai alkotmányozás

· **Vizi Balázs**

Uniós kisebbségvédelem? A kisebbségek jogai az EU Alkotmányos Szerződésében

In: Acta Humana : emberi jogi közlemények,
ISSN 0866-6628, 2005. (16. évf.), 2. sz., [135]-149. p.

· **Ódor Bálint**

A nemzetpolitikai érdekérvényesítés eszközei a Reformszerződésben

In: Pro minoritate, 2007. Nyár 9-24. old.

www.hhrf.org/prominoritate/ujsag.htm

7) Jogforrási rendszer az alkotmány szerződés és a Lisszaboni Szerződés alapján

· ASz I. rész V. cím és EKSZ 249. cikk

· LSz-EUMSZ 2. cikk; 288-299.

· **Horváth Zoltán – Ódor Bálint:**

Az EU szerződéses reformja. HVG Orac, 2009, Budapest. **43-63. o.**

· **Rétházi György**

Az Európai Unió jogforrási rendszere az alkotmány szerződés hatálybalépését követően

In: Európai tükör, ISSN 1416-6151
2005. (X. évf.) 1. sz. 15-27. old.

· **Müller Adrien**

Az Európai Alkotmány által létrehozott uniós jog- és intézményrendszer

In: Európai jog, ISSN 1587-2769

8) **Nemzeti parlamentek helyzete**

- ASz-hez csatolt 1. sz. jegyzőkönyv a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről
- LSz-hez csatolt 1. Jegyzőkönyv a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről

· **Hörcsik Richard**

A nemzeti parlamentek szerepe az új Európai Alkotmányban

In: Európai tükrök, ISSN 1416-6151
2005. (X. évf.) 3. sz. 48-57. old.

9) **Kül- és biztonságpolitika, valamint védelempolitika és európai alkotmányozás**

- Vonatkozó szabályok az ASz III. rész V. címében
- LSz-EUSz V. Cím: Az Unió külső tevékenységére vonatkozó általános rendelkezések és a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó különös rendelkezések

· **Csejtei István**

Az Európai Konvent alkotmánytervezetének külpolitikai és védelmi vonatkozásai

In: Európai tükrök, ISSN 1416-6151
2003. (8. évf.) 4-5. sz. 54-63. old.

· **Horváth Zoltán – Ódor Bálint:**

Az EU szerződéses reformja. HVG Orac, 2009, Budapest. **289-305.** o.

10) **A szabadság, biztonság és jog térsége**

· **Tóth Árpádné Masika Edit**

A szabadság, a biztonság és a jog térségének az európai alkotmányozás során körvonalazódó reformja

In: Belügyi szemle, ISSN 1218-8956, 2004. (52. évf.), 5. sz., 36-51. p.

· **Horváth Zoltán – Ódor Bálint:**

Az EU szerződéses reformja. HVG Orac, 2009, Budapest. **257-276.** o.

11) Pénzügyi rendelkezések, Gazdasági Unió

· **Drinóczi Tímea**

Az Eu jövőbeli gazdasági és pénzügyi alkotmányának vázlata

In: Európai tükrő, ISSN 1416-6151,
2006. (11.évf.), 4. sz., 30-45. p.

· **Uő.**

Az Európai Alkotmány szociális piacgazdasága és inkorporálásának lehetséges befolyásoló tényezői I-II.

In: Európai tükrő, ISSN 1416-6151,
2005. (10. évf.), 6. sz. és 7. sz.

· **Horváth Zoltán – Ódor Bálint:**

Az EU szerződéses reformja. HVG Orac, 2009, Budapest. **188-195. és 207-215.o.**

12) Az Európai Bíróság helyzete az alkotmányszerződés, illetve a Lisszaboni Szerződés szerint

· ASz I-29. cikk, valamint ASz III. rész VI. cím, III-353- 381. cikkek

· LSz-EUMSZ Hatodik Rész I. cím 5. szakasz: Az Európai Unió Bírósága

· **Szalayné Sándor Erzsébet**

A magánszemély perképessége az Európai Alkotmányos Szerződés alapján: kis előrelépés sok értelmezési problémával

In: Európai jog, ISSN 1587-2769, 2004. (4. évf.), 6. sz., 12-19. p.

· **Horváth Zoltán – Ódor Bálint:**

Az EU szerződéses reformja. HVG Orac, 2009, Budapest. **157-160. o.**

13) Az Unió szervezeti-intézményi rendszere az alkotmányozás fényében

· ASz I. rész IV. cím: Az Unió intézményei és szervei, továbbá III. rész VI. cím Az Unió működése, I. fejezet Intézményi rendelkezések (kivéve az Európai Bíróságra vonatkozó szakaszok)

· LSz-EUMSZ Hatodik Rész I. cím (kivéve az Európai Bíróságra vonatkozó szakaszok)

· **Müller Adrien**

Az Európai Alkotmány által létrehozott uniós jog- és intézményrendszer

*In:*Európai jog, ISSN 1587-2769,
2004. (4. évf.), 6. sz., 3-7. p.

· **Angyal Zoltán**

Alkotmány szerződés kontra Reformszerződés, avagy az EU működésének elsődleges jogi keretei 2009 után

*In:*Jogtudományi közlöny, 2008. (63. évf.) 4. sz. 179-190. old.

· **Horváth Zoltán – Ódor Bálint:**

Az EU szerződéses reformja. HVG Orac, 2009, Budapest. **133-156.o.**

14) Nemzeti érdekek, alkotmányozás, és Lisszaboni Szerződés

· **Kutasi Gábor:**

Nagy Britannia és az Európai Alkotmány - A brit érdekérvényesítés és a brit hatalmi pozíció változása az alkotmányozás során

In: Európai tükrő, ISSN 1416-6151,
2005. (X. évf.), 10. sz., 55-67. p.

· **Gordos Árpád**

A kis és közepes államok fellépése az európai alkotmányozás folyamatában

*In:*Európai tükrő, ISSN 1416-6151,
2005. (10. évf.), 2. sz., 72-82. p.

· **Gordos Árpád - Ódor Bálint**

Az EU alkotmányozási folyamata magyar szempontból a kormányközi konferencia alapszakasza után

*In:*Európai jog, ISSN 1587-2769,
2004. (4. évf.), 1. sz., 15-22. p.

· **Csöndes Mónika - Kecskés László**

Az ír "nem"

Európai jog, 2008. (8. évf.) 4. sz. 8-14. old.

KÖTELEZŐ IRODALOM

A tananyag:

- **Kötelező irodalom:** Horváth Zoltán - Ódor Bálint: *Az Európai Unió szerződéses reformja. Az Unió Lisszabon után. HVG-ORAC, Bp., 2008.15-46. és 96-113.*
- **Egyéb kötelező ismeretanyag:** a konzultációk anyaga